

Rolnummer 5726
Arrest nr. 135/2014 van 25 september 2014

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, P. Nihoul en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*   *   *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 7 oktober 2013 in zake de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen tegen André Germeau, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 10 oktober 2013, heeft de Arbeidsrechtbank te Luik de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Is de wet van 14 juli 1994 [wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994] in strijd met de bepalingen van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij aan de loontrekkenden die de pensioenleeftijd hebben bereikt, de mogelijkheid biedt de uitkeringsverzekering te genieten, terwijl dat voordeel wordt geweigerd aan de zelfstandigen die zich in dezelfde situatie bevinden ? ».

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Slegers en Mr. B. Fonteyn, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 21 mei 2014 :

- is verschenen : Mr. P. Slegers, tevens *loco* Mr. B. Fonteyn, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers P. Nihoul en E. Derycke verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeshil*

Bij de Arbeidsrechtbank te Luik is een geschil aanhangig gemaakt waarbij de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen, eiser op verzet, en een persoon die, na in het verleden loontrekkende te zijn geweest, als zelfstandige is blijven werken na de pensioenleeftijd te hebben bereikt, tegenover elkaar staan. De betwiste beslissing is die waarbij de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen aan die persoon de erkenning van een arbeidsongeschiktheid wegens ziekte en de overeenkomstige uitkeringen heeft geweigerd om de reden dat, volgens de regelgeving, een gepensioneerde die een zelfstandige activiteit uitoefent na de pensioenleeftijd te hebben bereikt, in geval van arbeidsongeschiktheid niet het voordeel van uitkeringen kan genieten. Voor de Rechtbank wijst de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen erop dat de erkenning en de vergoeding van een arbeidsongeschiktheid slechts mogelijk zijn voor de loontrekkenden die na de wettelijke pensioenleeftijd blijven werken en niet voor de zelfstandigen die na die leeftijd blijven werken. De Rechtbank is van oordeel dat er te dezen een mogelijke bron van discriminatie bestaat en stelt bijgevolg de voormelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De Ministerraad is in hoofdorde van mening dat de prejudiciële vraag onontvankelijk moet worden verklaard omdat de wetsbepaling die de verwijzende rechter door het Hof wenst te laten toetsen, erin niet is vermeld. Hij voert aan dat door te verwijzen naar een volledige wet, die 218 artikelen omvat, de vraag hem niet in staat stelt de niet-geïdentificeerde norm te verdedigen.

Hij voegt eraan toe dat het antwoord op de prejudiciële vraag klaarblijkelijk niet dienstig is voor de oplossing van het geschil aangezien, zelfs indien de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (hierna : de wet van 14 juli 1994), strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zou moeten worden verklaard, dat antwoord geen enkele oplossing zou meebrengen die nuttig is voor de betwisting ten gronde.

A.2.1. De Ministerraad doet in ondergeschikte orde gelden dat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord. Hij gaat ervan uit dat indien het in het geding zijnde verschil in behandeling betrekking heeft op de artikelen 108 en 109 van de wet van 14 juli 1994, het verantwoord is door de onderscheiden logica van de juridische regelingen die respectievelijk de loontrekkenden en de zelfstandigen betreffen.

A.2.2. Hij voert aan dat krachtens artikel 36 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten de loontrekkende die met pensioen wenst te gaan, vooraf zijn arbeidsovereenkomst dient op te zeggen, zodat de loontrekkende die na de pensioenleeftijd blijft werken, niet erom heeft verzocht het voordeel van het rustpensioen te genieten. Hij zet uiteen dat indien die werknemer het slachtoffer is van een ziekte of een ongeval, hem gedurende een beperkte periode een uitkering wegens arbeidsongeschiktheid, die een vervangingsinkomen vormt, kan worden toegekend zodat hij toegang kan hebben tot het rustpensioen, dat een vervangingsinkomen vormt dat in de plaats zal komen van de uitkering wegens arbeidsongeschiktheid.

A.2.3. De Ministerraad legt uit dat de zelfstandige daarentegen geen enkele arbeidsovereenkomst met een werkgever dient op te zeggen en dat hij vanaf het einde van zijn activiteit en binnen de grenzen van de anticumulatieregels een pensioeninkomen kan genieten. Hij voegt eraan toe dat het pensioeninkomen na de pensioenleeftijd zijn vervangingsinkomen vormt en dat het niet kan worden gecumuleerd met een uitkering wegens arbeidsongeschiktheid, die een ander vervangingsinkomen vormt.

A.2.4. Hij onderstreept tot besluit dat in elke regeling het levensongeval gedekt is door een vervangingsinkomen : het pensioeninkomen voor de zelfstandige en de uitkering wegens arbeidsongeschiktheid in afwachting van de toegang tot het rustpensioen, gevolgd door het pensioeninkomen, voor de loontrekkende.

- B -

B.1. Uit het verwijzingsvonnis en de bewoordingen van de prejudiciële vraag volgt dat het Hof wordt verzocht de situatie van de loontrekkenden te vergelijken met die van de zelfstandigen die na de pensioenleeftijd zijn blijven werken, in zoverre de eersten het voordeel van de uitkeringsverzekering blijven genieten in geval van arbeidsongeschiktheid na die leeftijd te hebben bereikt, terwijl de tweeden het voordeel ervan niet langer kunnen genieten zodra zij die leeftijd hebben bereikt.

B.2. De prejudiciële vraag heeft betrekking op de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994. In de artikelen 86, 108 en 109 ervan maakt die wet het mogelijk gedurende een beperkte periode een uitkering wegens arbeidsongeschiktheid toe te kennen aan de loontrekkende die is blijven werken na de pensioenleeftijd te hebben bereikt.

Bovendien bepaalt artikel 86, § 3, van die wet :

«De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, een uitkeringsverzekering invoeren ten voordele van de zelfstandigen en de helpers die zijn onderworpen aan de wetgeving houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, alsmede van de meewerkende echtgenoten bedoeld in artikel 7*bis* van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Hij bepaalt de voorwaarden waaronder deze verzekering van toepassing is, de omvang van de verstrekte uitkeringen en het bedrag van de rijkstoelage bestemd voor deze verzekering.

[...] ».

B.3. Het bodemgeschil betreft een zelfstandige die is blijven werken na de pensioenleeftijd te hebben bereikt en aan wie het voordeel van een uitkering wegens arbeidsongeschiktheid is geweigerd om de reden dat de zelfstandigen die blijven werken na de pensioenleeftijd niet langer de hoedanigheid van uitkeringsgerechtigde hebben. Aan het Hof wordt dus een vraag gesteld over de bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet van de situatie die, voor de zelfstandigen die zijn blijven werken na de pensioenleeftijd te hebben bereikt, volgt uit het ontbreken van een regeling die vergelijkbaar is met die welke de loontrekkenden genieten.

B.4. Het in de prejudiciële vraag aangeklaagde verschil in behandeling vindt zijn oorsprong niet in de voormelde wet van 14 juli 1994, maar wel in de regelgeving met betrekking tot de ziekte- en invaliditeitsverzekering die van toepassing is op de zelfstandigen. Met toepassing van het voormelde artikel 86, § 3, van de wet van 14 juli 1994 wordt de uitkeringsverzekering die de zelfstandigen genieten, ingericht door het koninklijk besluit van 20 juli 1971 «houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten ».

B.5. Dat koninklijk besluit bepaalt de gerechtigden van de verzekering in artikel 3 ervan. Die bepaling sluit de onderworpenen bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, dat de zelfstandigen betreft die de pensioenleeftijd hebben bereikt, van het voordeel van de uitkeringsverzekering uit.

B.6. Noch de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, noch enige andere grondwets- of wetsbepaling verlenen het Hof de bevoegdheid om uitspraak te doen over de bestaanbaarheid van een koninklijk besluit met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Te dezen komt die bevoegdheid aan de verwijzende rechter toe op grond van artikel 159 van de Grondwet.

B.7. De prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 25 september 2014.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels